

Hříšníci v rukou rozhněvaného Boha

Jonathan Edwards

"Časemť svým klesne noha jejich."
(Deuteronomium 32:35)

V tomto verši je vyhrožováno pomstou Boží nad bezbožnými nevěřícími Izraelitskými, kteří byli Božím viditelným lidem a kteří žili pod prostředky milosti, ale kteří - přes všechny Boží podivuhodné skutky vůči nim - zůstali (viz verš 28) nesmyslní a bez rozumnosti, bez správného pochopení. Ač byli pod vším nebeským šlechtěním, přinesli hořké a jedovaté ovoce; viz předcházející dva verše našeho textu. Z výrazu, který jsem zvolil jako svůj text, "*časemť svým klesne noha jejich*", se zdají vyplývat následující věci, vztahující se k trestu a zkažení, kterým byli tito bezbožní Izraelci vydáni.

1. To, že byli vždycky vydáni **zničení**, jako je ten, kdo stojí nebo chodí na kluzkém povrchu, vždy vystaven pádu. To je naznačeno způsobem jejich zkažení, které na ně přichází, vyjádřeným klesnutím, uklouznutím jejich noh. Totéž je vyjádřeno v Žalmu 73:18. "*Jistě že jsi je na místech plzkých postavil, a uvržeš je v spustliny.*"
2. Ukazuje to, že jsou vždy vystaveni **náhlému, neočekávanému** zkažení. Jako ten, kdo chodí na kluzkých místech, může upadnout každou chvíli a nemůže ani na moment předem vědět, jestli bude stát nebo upadne, a když se tak stane, upadne najednou a bez varování, což je rovněž vyjádřeno v Žalmu 73:18-19. "*Jistě že jsi je na místech plzkých postavil, a uvržeš je v spustliny. Aj, jakť přicházejí na spuštění jako v okamžení!*"
3. Další odvozená věc je, že mohou spadnout **sami od sebe**, aniž by byli svrženi rukou jiného, jako ten, kdo stojí nebo chodí na kluzkém povrchu, nepotřebuje k pádu nic jiného, než svou vlastní hmotnost.
4. Důvod, proč ještě neklesli a proč nepadají právě teď, je jen to, že ještě nepřišel Boží ustanovený čas. Proto se zde říká, že časemť

svým - nebo v ustanovený čas - **klesne noha jejich**. Tehdy budou ponecháni pádu, ke kterému se nachylují svou vlastní vahou. Pán Bůh je už na těchto kluzkých místech nebude déle držet, ale pustí je; a tehdy, v tom okamžiku padnou do záhuby jako ten, kdo stojí na kluzké strmé zemi na okraji jámy, nemůže stát sám a když je puštěn, okamžitě uklouzne a je ztracen.

Postřeh ze slov, na který bych nyní dal důraz, je tento: "Není nic, co v kterémkoli okamžiku drží bezbožníky mimo peklo, leč pouhá Boží lůbst." "

Pouhou Boží lůbstí, a tím mímím Jeho **svrchovanou** lůbst, libovolnou vůli, neomezenou žádným závazkem, které nebrání žádná překážka, o nic více, než jako by v zachování hříšníků nehrálo roli (a to ani v nejmenším stupni a žádným způsobem) nic jiného, než pouhá vůle Boží. Pravda tohoto pozorování může vyjít najevo skrze následující úvahy:

1. U Pána Boha není v žádné chvíli žádný nedostatek **moci**, aby uvrhl bezbožné lidi do pekla. Lidské ruce si nemohou uchovat sílu, když Pán Bůh povstane. Ani ti nejsilnější nemají sílu Mu vzdorovat či se vysvobodit z Jeho rukou. Nejenže je schopen bezbožníky uvrhnout do pekla, ale může to udělat nanejvýš lehce. Pozemská knížata někdy mají velký problém s podmaněním si vzbuřence, který našel dost prostředků k opevnění se a posílil se množstvím následovníků. S Pánem Bohem tomu tak ovšem není. Není pevnosti, která by mohla před mocí Boží poskytnout jakoukoliv obranu. Ač se - spojení ruku v ruce - sdružují a spolčují ohromné zástupy Božích nepřátel, bývají snadno rozbiti na kusy. Jsou jako velké hromady lehkých plev před víhřící nebo jako množství suchého strniště před požírajícími plameny. Shledáváme jednoduchým zašlápnout a rozdrtit červa, kterého vidíme se plazit po zemi; je pro nás podobně snadné rozetnout nebo spálit tenoučkou přízi, na které něco visí; a stejně tak snadné je pro Pána Boha, zalíb-li se Mu to, uvrhnout své nepřátele do pekla. Co jsme, abychom pomýšleli na to, obstát před Tím, před jehož káráním se třese země a před kýmž se hrouť skály?
2. **Zaslouží si** být uvrženi do pekla; Božská spravedlnost tedy nikdy nestojí v cestě a ničeho nenamítá vůči tomu, aby Pán Bůh v jakékoli chvíli použil svoji moc, aby je zničil. Ba naopak, spravedlnost po nekončícím trestu za jejich hříchy hlasitě volá. O

stromu, který rodí takové hrozny Sodomy, Božská spravedlnost říká: "*Vytniž jej. Proč i tu zemi darmo kazí?*" (Lukáš 13:7) Meč Božské spravedlnosti v každé chvíli mává nad jejich hlavami a není to nic jiného, než ruka libovolného milosrdenství a pouhá Boží vůle, co jej zadržuje.

3. Již jsou pod ortelem **odsouzení** v pekle. Nejenže si tam plným právem zaslouží být uvrženi, ale ortel zákona Božího, věčného a neměnného měřítko spravedlnosti, které Pán Bůh mezi sebou a lidstvem ustanovil, proti nim vychází a proti nim stojí; takže jsou již svázáni a vydáni peklu. "*Kdož nevěří, jižť jest odsouzen*" (Jn. 3:18). Každý neobrácený člověk tedy správně patří do pekla, je to jeho místo, odkudž také je. "*Vy zdůlu jste*" (Jn. 8:23). Tam je také přivázán; je to místo, které mu určily spravedlnost, Boží Slovo a ortel Jeho neměnného Zákona.
4. Už nyní jsou předmětem té samé **zuřivosti** a hněvu Božího, jež jsou plně vyjádřeny v mukách pekla. A důvod, proč nejdou v kterékoli chvíli do pekla, není ten, že by Pán Bůh, v jejíž moci jsou, na ně v této chvíli nebyl rozhněván až tak, jako se hněvá na množství bídných stvoření nyní v pekle trpících, které v tuto chvíli cítí a nesou prudkost Jeho hněvu. Ano, Pán Bůh je mnohem víc rozhněván na velké zástupy těch, kteří jsou nyní na zemi - mezi nimi nepochybně na mnohé, kteří jsou v tomto shromáždění, ač jsou třeba nyní v klidu a pokoji - než je rozhněvám na ty, kteří jsou nyní v plamenech pekelných.

Není to tedy proto, že by Pán Bůh nepamatoval na jejich bezbožnost a neměl vůči ní odpor, že nevztáhne svou ruku, aby je sklátil. Pán Bůh naprosto není jako oni, ač by si Jej tak možná představovali. Boží hněv proti nim plane, jejich zatracení nespí, jáma je připravena, oheň přichystán, výheň je již horká, hotová je přijmout; plameny již nyní zuří a žhnou. Třpytivý meč je naostřen, již je nad nimi držen a peklo pod nimi již otevřelo svá ústa.

5. **Ďábel** je připraven na ně vpadnout a zmocnit se jich jako vlastních a to jen, co mu to Pán Bůh dovolí. Patří jemu, má jejich duše ve vlastnictví a pod svou nadvládou. Písmo je vykresluje jako jeho zboží (Lk. 11:12). Ďáblové na ně hledí, jsou vždy po jejich pravé ruce, stojí na ně čekající jako nenasytní hladoví lvi hledící na svou

kořist a očekávají, že je dostanou, ale prozatím jsou drženi zpět. Odtáhne-li Pán Bůh svou ruku, která je zdržuje, v jediném okamžiku by se pro jejich ubohé duše rozletěli. Ten starý had se na ně šklebí, peklo doširoka otevírá svá ústa, aby je přijalo, a když to Pán Bůh dovolí, urychleně budou pohlceni a ztraceni.

6. V duších bezbožníků vládou takové pekelné **principy**, které by se již nyní roznítily a vzplály v oheň pekelný, kdyby nebylo Božího zadržování. Pro trýzeň v pekle je položen základ v samotné přirozenosti tělesného člověka. V ní jsou ty zkažené principy, které je mají v plné moci a plně je ovládají, jež jsou sémě pekelného ohně. Tyto principy v nich jsou činné a mocné a v jejich povaze nadmíru převládají; a nebylo-li by nad nimi Boží omezující moci, utrhly by se brzy ze řetězu, vzplanuly by stejně, jako plane zkaženost a nepřátelství v srdcích zavržených duší, a zplodilo by to v nich stejná muka. Duše bezbožných jsou v Písmu přirovnávány k moři rozbouřenému (Iz. 57:20). Prozatím Pán Bůh jejich bezbožnost zadržuje svou velikou mocí, jakž činí i u zuřících vln na rozbouřeném moři, říkajíc: "*Až potud vycházeti budeš, a dále nic*"; když ovšem Pán Bůh svou zadržující moc stáhne, brzy to na ně vše dolehne. Hřích je zkázou a bídou duše, je ve své povaze zničující a pokud by ho Pán Bůh nechal [bujet] bez omezení, nebylo by třeba ničeho jiného, aby byla duše zcela zubožena. Zkaženost v srdci člověka je nezměrná a ve svém běsnění bezmezná; a zatímco zde bezbožníci žijí, je jako oheň zadržovaný Božími omezeními, zatímco když jí bude ponechána volnost, vznítí běh přirozenosti; a jelikož je srdce nyní stokou hříchu, pak by hřích - kdyby nebyl zadržován - vzápětí obrátil duši v planoucí pec nebo ve výheň ohně a síry.
7. To, že nablízku nejsou žádné viditelné prostředky smrti, není pro bezbožné žádnou jistotou. Pro bezbožného není žádnou zárukou, že je nyní zdrav a že nevidí, jakým způsobem a jakou náhodou by měl teď v okamžiku odejít ze světa, ani to, že mu s ohledem na okolnosti nehrozí žádné viditelné nebezpečí. Rozmanitá a souvislá zkušenost světa ve všech věcích ukazuje, že to není žádný důkaz, že by člověk nebyl na samém pokraji věčnosti a že dalším krokem nevzkročí do toho druhého světa. Neviděné a nepomyšlené způsoby

a prostředky, které způsobí, že lidé náhle opustí tento svět, se nedají sečíst, ani si je nelze představit. Neobrácení lidé přecházejí přes jámu pekelnou na shnilé krytině a nesčetné množství míst je na ní tak slabých, že neunesou jejich váhu - a tato místa nejsou vidět. Šípy smrti létají za pravého poledne neviděné, takže je nerozezná ani nejbystřejší oko. Pán Bůh má tolik různých nepostihnutelných způsobů, kterými může bezbožníky odstranit ze světa a poslat je do pekla a nic nenaznačuje, že by k tomu potřeboval nějaký zázrak, nebo musel opustit obvyklý běh své Prozřetelnosti, aby v kterékoli chvíli jakéhokoli bezbožníka zničil. Všechny prostředky pro odchod hříšníků ze světa jsou natolik v rukou Božích a tak všeobecně a naprosto podřízeny Jeho moci a určení, že to, zda půjdou hříšníci v jakékoli chvíli do pekla, je naprosto závislé na Boží vůli, a to i když tyto prostředky nebudou v konkrétním případě vůbec využity.

8. Prozíravost a péče o zachování svého života - či péče jiných, kteří jej chrání - přirozeného člověka ani na okamžik nezajišťují. Božská prozřetelnost a všeobecná zkušenost tomu také vydává svědectví. Je zde jasný důkaz, že lidská vlastní moudrost pro ně není před smrtí žádnou zárukou, jinak bychom - co se týče jejich náchylnosti vůči brzké a neočekávané smrti - museli vidět nějaký rozdíl mezi moudrými a prozíravými lidmi tohoto světa a jinými; jak je tomu však ve skutečnosti? "*Jakož umírá moudrý, tak i blázen*" (Kaz. 2:16).
9. Všechna námaha a **důmysl**, které bezbožníci vynakládají, aby unikli peklu, zatímco stále odmítají Krista a tak zůstávají bezbožnými, je ani na chvíli před peklem nezajišťují. Takřka každý přirozený člověk, který slyší o pekle, si pochlebuje, že jemu se podaří mu uniknout; pro své bezpečí spoléhá sám na sebe; lichotí si v tom, co udělal, v tom, co nyní dělá nebo v tom, co má v úmyslu udělat. Každý si v mysli vytyčuje způsoby, jak unikne zatracení a lichotí si, že to pro sebe dobře zaonačil a že jeho plán neselže. Sice slyší, že jen hrstka bývá spasena a že větší část lidstva, která dosud zemřela, šla do pekla, ale každý z nich si představuje, že si tyto věci, týkající se jeho záchrany, zařídil lépe než ostatní. Nemá v úmyslu přijít na toto místo muk, sám sobě říká, že se o to chce

účinně postarat a uspořádat si pro sebe věci tak, aby nedošlo k selhání.

Blázniví synové lidští se však ve svých plánech a v důvěře ve vlastní sílu a moudrost sami bídně klamou, důvěřující jen pouhému stínu. Větší část z těch, kteří až dosud žili pod stejnými prostředky milosti, je nyní mrtvá a bezpochyby šla do pekla - a to nikoli proto, že nebyli tak moudří jako ti, kteří jsou nyní ještě stále naživu; není to proto, že si pro sebe nevytyčili věci pro zabezpečení jejich záchrany. Pokud bychom s nimi mohli mluvit a doptat se jednoho po druhém, zda zaživa očekávali, když slýchávali o pekle, že budou jednou podléhat tomuto utrpení, bezpochyby bychom každého slyšeli odpovědět: "Ne, nikdy jsem se sem nechtěl dostat, ve své mysli jsem si věci představoval jinak; myslel jsem, že jsem si to zařídil dobře, myslel jsem, že to mám dobře promyšlené. Chtěl jsem se o to účinně postarat, ale přišlo to na mě nečekaně. Neočekával jsem to v té době a oním způsobem, přišlo to jako zloděj; smrt mě obelstila; Boží hněv byl na mě příliš rychlý. Ach, mé prokleté bláznovství! Lichotil jsem si a utěšoval jsem se marnými představami o tom, co později udělám, a když jsem říkal 'pokoj a bezpečnost', tehdy rychle přišlo na mě zahynutí."

10. Pán Bůh na sebe nevložil žádnou **povinnost** ani slib, že bude v jakémkoli okamžiku přirozeného člověka chránit před peklem. Pán Bůh jistotně nedal žádná zaslíbení věčného života nebo jakéhokoliv vysvobození či zachování z věčné smrti, leč těm, které zahrnuje smlouva milosti, sliby, jenž jsou obsaženy ve smlouvě milosti, zaslíbení, která jsou dána v Kristu, v němž jsou Jest, a v němž také jest Amen. Jistě ovšem na zaslíbeních smlouvy milosti nemají podíl ti, kteří nejsou dětmi smlouvy, který nevěří v žádný z jejích ze slibů a nemají účast na Prostředníku smlouvy.

Nuže tedy, ať už si někteří představovali cokoli a domáhali se jakýchkoli slibů, učiněných upřímnému hledání a slučení přirozeného člověka, je jasné a zřejmé, že bez ohledu na to, jakékoli úsilí v náboženství přirozený člověk vynaloží a jakkoli se modlí, dokud neuvěří v Krista, Pán Bůh není žádným způsobem zavázán jej zachovat od věčné záhuby.

Je to tedy tak, že přirození lidé jsou drženi v Boží ruce nad pekelnou propastí, zasluhují si onu hořící jámu a již jsou k ní odsouzeni; a Pán Bůh

je hrozně provokován, Jeho hněv vůči nim je stejně velký jako vůči těm, kteří již skutečně trpí v pekle vykonáním Jeho planoucího hněvu, a pro utišení či zmírnění toho hněvu neučinili ani to nejmenší, a Pán Bůh už vůbec není vázán žádným slibem je v kterýkoli okamžik držet; čeká na ně d'ábel, peklo se pro ně rozevírá, shromažďují se a svítí na ně plameny a s radostí by se jich zmocnily a pohltily je; oheň přivázaný k jejich srdci se snaží vymanit se; a nemají žádný podíl v jakémkoli Prostředníku, nemají v dosahu žádné prostředky, které by jim mohly být jakoukoliv jistotou. Stručně řečeno, nemají útočiště, nic, čeho se chytit, vše, co je v každý moment zachovává, je pouhá libovůle a shovívavost rozhněvaného Boha, která není vázána žádnou smlouvou ani závazkem.

Aplikace

Uplatnění tohoto strašného námětu může být v probuzení neobrácených osob v tomto shromáždění. To, o čem jste slyšeli, je případ každého z vás, kteří jste mimo Krista. Ten svět utrpení a ono jezero hořící sírou jsou pod vámi široce rozevřeny. Je tam hrozná propast plná žhnoucích plamenů hněvu Božího; jsou tam široce otevřená ústa pekelná a vy se nemáte nač postavit a čeho se chytit; mezi vámi a peklem není nic než vzduch; je to jen moc a pouhá líbost Boží, které vás zadržují.

Nejste si toho pravděpodobně vědomi; shledáváte, že jste drženi mimo peklo, ale nevidíte v tom Boží ruku, ale vzhlížíte k jiným věcem, k dobrému stavu vaší tělesné konstituce, k vaší péči o život a k prostředkům, které užíváte ke svému zachování. Tyto věci však nejsou ve skutečnosti ničím; pokud Pán Bůh odejme svou ruku, již více neprospějí, aby vás zachovaly od pádu, o nic více, než může člověka udržet řídký vzduch, který ho obklopuje.

Vaše bezbožnost vás činí těžkými jako olovo a sklání a tlačí vás svou velkou vahou dolů do pekla; jestli vás Pán Bůh pustí, okamžitě se potopíte a rychle sestoupíte a ponoříte se do bezedné propasti a vaše zdravá tělesná stavba a vlastní péče a opatrnost, nejlepší záměry a všechna vaše spravedlnost vás nebude podpírat a držet od pekla o nic víc, než by pavoučí síť zastavila padající kámen. Nebýt svrchované Boží líbosti, země by vás ani okamžik nenosila, protože jste jí břemenem; tvorstvo s vámi lká, stvoření je poddáno vašemu zkažení, ale ne dobrovolně; slunce na vás není ochotno zářit, aby vám dávalo světlo ke sloužení hříchu a Satanu, země

nevydává ochotně svou úrodu, aby uspokojovala vaše žádosti ani není dobrovolně jevištěm, na němž je předváděna vaše bezbožnost; vzduch neslouží ochotně vašemu dechu, aby udržovat plamen života ve vašich útrobách, zatímco svůj život trávíte ve službě Božím nepřátelům. Boží stvoření je dobré a bylo stvořeno pro člověka, aby společně sloužili Pánu Bohu, a nepodřizuje se dobrovolně jinému účelu a lká, když je zneužíváno pro účely, které jsou v přímém rozporu s jeho povahou a účelem. A svět by vás vydávil ven, nebýt svrchované ruky Toho, kterýž jej poddal v naději. Černé mraky Božího hněvu teď visí přímo nad vašimi hlavami, naplněné hroznou bouří a velikým hřměním, a nebýt zadržující ruky Boží, okamžitě by se na vás provalily. Svrchovaná líbost Boží v tuto chvíli bouřlivé větry zdržuje, jinak by přišly se svým běsněním, vaše zkáza by přišla jako vichřice a byli byste jako plevy na letním humně.

Boží hněv je jako veliké vody, které jsou nyní zahrazené; dmou se víc a víc a stoupají výš a výš, než je otevřena výpusť; a čím déle je tok stavěn, tím prudší a mocnější je jejich proud, když jsou uvolněny. Je pravda, že tento rozsudek nad vašimi zlými skutky nebyl dosud vykonán; záplava Boží pomsty byla zadržena, ale vaše vina se mezitím neustále zvětšuje a vy si každý den přispořujete více hněvu, vody neustále stoupají a mohutní a není ničeho jiného než pouhé líbosti Boží, co tyto vody, které nechtějí být zastaveny a stále se tlačí vpřed, drží zpět. Měl-li by Pán Bůh jen odtáhnout svou ruku ze stavidla, okamžitě by se rozevřelo a prudký příliv Božího hněvu a prchlivosti by se valil s nepředstavitelným běsněním a přišel by na vás ve všemocné síle, a i kdyby vaše síla byla desetitisíckrát větší, než je, ano, desetitisíckrát větší, než je síla toho nejstatnějšího, nejrobustnějšího ďábla v pekle, nebylo by to nic, co by mohlo vydržet nebo obstát.

Luk Božího hněvu je ohnut, šíp je připraven na těživě a spravedlnost ohýbá šíp na vaše srdce a napíná luk; a není ničeho jiného, než pouhého Božího zalíbení - a to [zalíbení] rozhněvaného Boha - bez jakéhokoliv zaslíbení nebo závazku, co by v kterýkoliv okamžik zdržovalo ten šíp před tím, aby se opil vaší krví. Proto všichni, kteří nikdy neprošli velikou změnou srdce skrze velikou moc Ducha Božího ve vaší duši, všichni, kteří se nikdy neznovuzrodili, nebyli učiněni novým stvořením a nebyli vzkříšeni ze smrti v hříchu do stavu nového a do té doby nezakusného světla a života, jsou v rukou rozhněvaného Boha. Jakkoliv jste mohli v mnoha věcech napravit svůj život a mohli mít zbožné city a mohli zachovávat ve svých

rodinách, ve svých komůrkách a v domě Božím způsob pobožnosti [tzn. vnější formu zbožnosti, 2. Tim. 3:5], není ničeho než pouhého Jeho potěšení, které vás v tuto chvíli drží před pohlcením ve věčném zatracení. Ač nyní nemusíte být o pravdě, kterou slyšíte, přesvědčeni, zakrátko o ní budete přesvědčeni plně. U těch, kteří pominuli a již nežijí za stejných okolností jako vy, považte, že s nimi tomu bylo stejně; záhuba na většinu z nich přišla náhle, když nic z toho neočekávali a když říkali "pokoj a bezpečnost": ti nyní vidí, že ty věci, na které pro pokoj a bezpečnost spoléhali, byly jen řídkým vzduchem a prázdnými stíny.

Pán Bůh, který vás drží nad pekelnou jámou stejně jako ten, kdo drží pavouka nebo nějaký ohavný hmyz nad ohněm, si vás oškliví a je hrozně drážděn: Jeho hněv vůči vám hoří jako oheň, nahlíží na vás jako na toho, kdo si nezaslouží nic jiného, než být vhozen do ohně; je čistších očí, než aby vydržel se na vás dívat, jste v jeho očích desetitisíckrát ohavnější, než ten nejodpornější jedovatý plaz v očích našich. Provinili jste se proti Němu nekonečněkrát víc, než se kdy provinil nejtvrdošíjnější vzbouřenec vůči svému knížeti; a přesto to není nic než Jeho ruka, která vás v každou chvíli zdržuje před pádem do ohně. Nelze to přičíst ničemu jinému, že jste včera večer nešli do pekla, že vám bylo dopuštěno se opět probudit v tomto světě poté, co jste zavřeli své oči ke spánku. A není zde žádný jiný důvod, proč jste se od té doby, co jste ráno vstali, nepropadli do pekla, než že vás držela ruka Boží. Není zde žádný jiný důvod, proč jste nešli do pekla od té doby, co jste se zde posadili v domě Božím, provokující Jeho čisté oči vaším hříšným, bezbožným způsobem účasti na Jeho svaté bohoslužbě. Ano, není jiného důvodu, proč byste právě v tomto okamžiku neměli klesnout do pekla.

Ó, hříšníče! Zvaž strašné nebezpečí, ve kterém se nacházíš: je to veliká pec hněvu, široká a bezedná propast plná ohně hněvu, nad kterou jsi držen rukou Boží, Jehož hněv je proti tobě tak vyprovokován a zažehnut, a to stejně jako proti mnoha zatraceným v pekle. Visíš na tenkém vlákénku, okolo kterého plápolají plameny hněvu Boha, který je v každé chvíli připraven jej sežehnout a přepálit ve dví; a ty nemáš žádnou účast na Prostředníku a nic, čeho by ses mohl chopit, aby ses zachránil, nic, co by tě uchránilo plamenů hněvu, nic svého, nic, co bys kdy učinil, nic, co můžeš udělat, abys Pána Boha přiměl, aby tě v každou chvíli ušetřil. A nyní konkrétně zvažme toto:

1. **Čí** je to hněv: je to hněv nekonečného Boha. Byl-li by to jen hněv člověka, byť třeba jednoho z nejmocnějších knížat, v porovnání s hněvem Božím by na něj nebylo nutné příliš dbát. Hněv králů je velmi obávaný, a to zejména u absolutistických vládců, kteří mají majetky a životy svých poddaných zcela ve své moci, aby s nimi nakládali, jak se jim zlíbí. *"Hrůza královská jako řvání mladého lva; kdož ho rozhněvá, hřeší proti životu svému."* (Příslaví 20:2). Poddaný, který popouzí k hněvu absolutistického knížete, musí strpět nejkrainější muka, které jen člověk dokáže vymyslet nebo lidská síla vypůsobit. Ale i ti největší pozemští vladaři v jejich největším majestátu a síle - a když jsou odíni svými největšími hrůzami - jsou jen chabými, opovrženímhodnými červy v prachu ve srovnání v velikým a všemohoucím Stvořitelem a Králem nebe i země. Je toho jen málo, co mohou učinit, i když jsou rozlíceni na nejvyšší míru a i když projevili nejvyšší stupeň své zuřivosti. Všichni králové země jsou před Pánem Bohem jako kobylinky; nejsou ničím, ba, jsou méně než ničím: jak jejich lásku, tak jejich nenávisť není třeba brát vážně. Hněv velikého Krále králů je mnohem hroznější než jejich, neboť Jeho majestát je větší. *"Pravím pak vám přátelům svým: Nestrachujte se těch, jenž tělo zabíjejí, a potom nemají, co by více učinili. Ale ukážit vám, koho se máte báti: Bojte se toho, kterýžto, když zabije, má moc uvrci do pekelného ohně. Jistě, pravím vám, toho se bojte."* (Lukáš 12:4-5).
2. Je to **prudkost** Jeho hněvu, které jste vystaveni. Často čteme o Boží prchlivosti, jako například v Izaiáš 59:18, *"aby podlé skutků, aby podlé nich odplácel prchlivostí protivníkům svým."* Tak i Izaiáš 66:15, *"nebo aj, Hospodin v ohni přijde, a jako vichřice budou vozové jeho, aby vypustil v prchlivosti hněv svůj, a zehráni své v plameni ohně,"* a na mnoha dalších místech. Podobně čteme o *"presu vína hněvu a prchlivosti Boha všemohoucího"* (Zj. 19:15). Ta slova jsou nadmíru hrozná. I kdyby bylo řečeno jen, *"hněv Boží"*, slova by naznačovala něco nesmírně strašného, ale je to *"hněv a prchlivost Boha."* Zuřivost Boží! Prchlivost Hospodinova! Ach, jak hrozné to musí být! Kdo může říci či vyjádřit, co v sobě takové výrazy nesou! Ale je to také *"hněv a prchlivost Boha všemohoucího."* Jakoby to měla být velmi veliká manifestace Jeho všemocné síly, v čem by měl Jeho planoucí hněv působit; jakoby

všemohoucnost měla být rozhněvána a uplatněna, stejně jako jsou lidé zvyklí v prudkosti svého hněvu užít svoji sílu. Ó, jaké jen potom budou důsledky! Co se stane s ubohými červíčky, kteří jej budou muset strpět! Čí ruce si budou moci zachovat sílu? A či srdce obstojí? Do jaké hrozné, nevýslovné, nepopsatelné hloubky utrpení se musí ponořit ten ubožák, který mu bude podroben!

Považte toto, vy zde přítomní, kteří stále zůstáváte v neznovuzrozeném stavu. To, že Pán Bůh vykoná prchlivost svého hněvu, znamená, že vylije hněv bez lítosti. Když Pán Bůh pohlédne na nepopsatelnou krajnost vašeho případu a uvidí vaše trápení, které je v tak výrazném nepoměru k vaší síle, a uvidí, jak je vaše ubohá duše drcena a klesá dolů jako by do nekonečné temnoty, nebude s vámi mít žádný soucit, nezanechá vykonání svého hněvu, ani přinejmenším neodlehčí svou ruku; nebude zde žádného zmírnění nebo milosrdenství a už vůbec Pán Bůh nezastaví svůj prudký vítr, nebude mít ohled na vaše blaho, ani nebude dávat pozor na to, jestli byste v jakémkoli jiném smyslu měli trpět příliš mnoho, než jen na to, že **nebudete trpět nad rámec toho, co vyžaduje striktní spravedlnost**. Nic nebude zadrženo, protože by to pro vás bylo příliš těžké snést. *"Protož i já také učiním podle prchlivosti; neslitujeť se oko mé, aniž se smiluji. I budou volati v uši mé hlasem velikým, a nevyslyším jich."* (Ez 8:18). Nyní je Pán Bůh připraven se slitovat, toto je den milosti, nyní můžete volat, jsouce povzbuzeni, že obdržíte milost. Ale když jednoho dne milosrdenství pomine, všechny vaše nejžalostnější a nejbolestnější nářky a výkřiky budou marné, budete zcela ztraceni a Pánem Bohem odvrženi, co se týče vašeho zdaru. Bůh nemá, k čemu jinému by vás využil, než abyste trpěli v neštěstí; nebudete pokračovat v bytí k žádnému jinému cíli, neboť budete nádobou hněvu, připravenou k zahynutí, nebude jiného účelu pro takovou nádobu, leč aby byla naplněna hněvem. Když pak k Němu budete volat, Pán Bůh bude dalek toho vás litovat, takže je řečeno, že se bude jen *"smáti a posmívati"* (Přísloví 1:25-26, apod.).

Jak hrozná jsou tato slova, která jsou slovy velkého Boha: *"I pošlapal jsem národy v hněvě svém, a opojil jsem je prchlivostí svou, a porazil jsem na zem nejsilnější reky jejich."* (Iz 63:3). [KJV

tuto větu překládá v budoucím čase (pozn. překladatele).] Je snad nemožné si představit slova, která by v sobě nesla větší projev těchto tří věcí, tedy pohrdání, nenávisti a prudkého rozhořčení. Pokud budete volat k Pánu Bohu, aby se nad vámi slitoval, On bude dalek toho vás ve vašem žalostném případě politovat nebo vám sebemeně projevit přízeň, takže vás místo toho jen pošlape svýma nohama. A i když bude vědět, že nemůže unést tíhu všemohoucnosti po vás šlapající, přesto na to nevezme zřetel, ale bez milosti vás pod svýma nohama rozdrtí; zdrtí vaši krev, až bude stříkat a pokropí Jeho oděv tak, že potřísní celé Jeho roucho. Bude vás nejen nenávidět, bude vás mít v nejvyšším opovržení: žádné místo pro vás nebude považováno za vhodné, leč pod Jeho nohama, aby vás pošlapaly jako bláto na ulicích.

3. **Bída**, které jste vystaveni, je to, co Pán Bůh vypůsobí, a to k tomu účelu, aby mohl ukázat, co je hněv Hospodinův. Pán Bůh to měl na srdci, aby ukázal andělům i lidem, jak výjimečná Jeho láska je, i to, jak je hrozný Jeho hněv. Zemští králové si někdy usmysleli ukázat, jak strašný jejich hněv je, skrze vykonání krajních trestů na těch, kteří je pohoršovali. Nabuchodonzor, ten mocný a zpupný vládce kaldejské říše, chtěl ukázat svůj hněv, když jej rozhněvali Sidrach, Mizach a Abdenágo, a proto rozkázal, aby byla ohnivá pec rozpálena sedmkrát více, než byl obyčej ji rozpalovat; nepochybně to bylo učiněno na nejvyšší stupeň horkosti, které byl lidský um schopen dosáhnout. Velký Bůh je ovšem také ochoten ukázat svůj hněv a vyvýšit svůj vznešený majestát a převelikou moc v krajním utrpení svých nepřátel. *"Což pak divného, že Bůh, chtěje ukázati hněv a oznámiti moc svou, snášel ve mnohé trpělivosti nádoby hněvu, připravené k zahynutí?"* (Řím. 9:22). A vidouc, že to je Jeho záměr a to, co určil, aby ukázal, jak strašný je Hospodinův ničím neomezený hněv, zuřivost a prchlivost, dozajista to učiní. Bude zde něco dosaženého a uskutečněného, čeho bude strašné být svědkem. Když veliký a rozhněvaný Bůh povstane a vykoná svou strašlivou pomstu nad nešťastným hříšníkem, a ten bídík bude skutečně zakoušet nekonečnou váhu a sílu Jeho hněvu, tehdy Pán Bůh povolá celý vesmír, aby patřil na onen hrozivý majestát a ohromnou moc, které v tom budou vidět. *"I budou národové vypálené vápno, trní podťaté, ohněm spáleni budou. Slyšte dalecí,*

co jsem učinil, a poznejte blízcí sílu mou. Zděsili se na Sionu hříšníci, podjala hrůza pokrytce, řkoucí: Kdož by z nás mohl ostáti před ohněm šírajícím? Kdož by z nás mohl ostáti před plamenem věčným?" (Iz. 33:12-14).

Tak to bude s vámi, kteří jste v neznovuzrozeném stavu, pokud v něm setrváte; nekonečná moc, majestát a hrůza všemohoucího Boha na vás musí být vyvýšeny v nevýslovné síle vašich muk. Budete trýzněni v přítomnosti svatých andělů a před tváří Beránka; a když budete v tomto stavu trápení, slavné obyvatelstvo nebe se bude chodit dívat na onu hroznou podívanou, aby seznali, co je to hněv a prchlivost Všemohoucího, a když to uvidí, padnou a budou uctívat onu převelikou moc a majestát. *"I stane se, že od novměsíce do novměsíce, od soboty do soboty přicházeti bude všeliké tělo, aby se klanělo přede mnou, praví Hospodin. A vyjdouce, uzří těla mrtvá lidí těch, kteříž se mi zpronevěřili; nebo červ jejich neumře, a oheň jejich neuhasne. I budouť v ošklivosti všelikému tělu."* (Iz. 66:23-24).

4. Je to **věčný** hněv. Bylo by hrozné snášet tento hněv a prchlivost všemohoucího Boha byt' na okamžik; ale musíte jej zakoušet po celou věčnost. Nebude konce tohoto intenzivního, hrozného utrpení. Když se podíváte vpřed, užijíte před sebou předlouhé věky, nedozírnou dobu, jež pohltí vaše myšlenky a ohromí vaši duši, a budete si naprosto zoufat, že nikdy nebudete mít naději na jakékoli vysvobození, jakýkoliv konec, jakékoli zmírnění, jakýkoliv odpočinek. S jistotou budete vědět, že musíte snášet dlouhé věky, miliony milionů věků v zápase a sporu s touto všemocnou, nemilosrdnou pomstou, a pak, když jste tak již učinili a když jste tolik věků takto skutečně strávili, budete vědět, že to vše je jen zlomečkem proti tomu, co ještě zbývá. Takže váš trest bude skutečně nekonečný. Ach, kdo jen může vyjádřit stav duše v této situaci! Vše, co o tom jen můžeme vypravit, tomu však dává jen velmi matné, chabé vykreslení, je to nevyjádřitelné a nepředstavitelné: neboť *"kdo jest, ješto by znal přísnost hněvu Božího?"*

Jak hrozný je stav těch, kteří jsou každý den a každou hodinu v nebezpečí tohoto velkého hněvu a nekonečné bídy! Je to ovšem chmurný případ

každé duše v tomto shromáždění, která nebyla znovuzrozena, jakkoliv morální a důslední, střizliví a nábožní mohou tito jinak být. Ó, kéž byste to zvážili, ať už jste mladí či staří! Máme důvod si myslet, že v tomto sboru slyšícím tato slova je mnoho těch, kteří budou nakonec po celou věčnost předmětem přesně tohoto utrpení. Nevíme, kteří to jsou, na jakém sedadle sedí nebo co si nyní myslí. Třeba jsou nyní klidní a toto vše poslouchají, aniž by byli příliš znepokojeni, a lichotí si nyní, že oni nejsou těmi osobami, slibující si, že oni uniknou. Kdybychom věděli, že je zde jedna osoba, byť jedna v celém shromáždění, která by měla být předmětem tohoto utrpení, jaké strašné by to bylo pomýšlení! Kdybychom věděli, kdo to je, jak hrozný by pohled na toho člověka byl! Jak by nad ním zbytek ve sboru počal truchlivě a hoře naříkat! Ale běda, u jak mnohých - namísto jednoho - je pravděpodobné, že si připomenou toto kázání v pekle? A bylo by s podivem, kdyby se někteří zde přítomní neocitli v pekle v krátké době, ještě než se tento rok nachýlí. A nebyl by ani div, kdyby tam někteří, jenž zde dnes sedí v modlitebně na některých z těchto židlí ve zdraví, klidu a bezpečí, měli být ještě před zítřejším ránem. A konečně, ti z vás, kteří budou pokračovat v přirozeném stavu a kteří zůstanou mimo peklo nejdéle, se tam ocitnou v krátkém čase! Vaše zatracení nespí, přijde rychle a velmi pravděpodobně na mnohé z vás náhle. Oprávněně se můžete divit, že ještě nejste v pekle. Nepochybně je to i případ některých, které jste viděli a znali, kteří si nikdy nezasloužili peklo o nic víc, než vy, a u kterých se předtím zdálo stejně pravděpodobné, že budou žít, jako i vy nyní žijete. Jejich případ je už beznadějný, nařikají v naprosté bídě a úplném zoufalství, ale vy zde jste v zemi živých a v domě Božím a máte příležitost získat spásu. Co by ony ubohé, zatracené duše daly za jednodenní příležitost, které se vy nyní těšíte!

A vy nyní máte mimořádnou příležitost, den, ve kterém Kristus otevřel dveře milosrdenství dokořán a stojí v nich, vyzývající a volající mocným hlasem na ubohé hříšníky, den, v němž k Němu mnozí z nich sbíhají a tisknou se do království Božího. Mnozí denně přicházejí z východu, západu, severu a jihu; mnozí, kteří byli před nedávnem v tom samém bídném stavu jako jste vy nyní, jsou teď ve šťastní, majíce srdce naplněna láskou k Tomu, který je miloval a očistil od jejich hříchů svou vlastní krví, a radují se nadějí slávy Boží. Jak hrozné je být v takový den zanechán! Vidět tolik jiných [duchovně] hodovat, zatímco vy chřadnete a hynete! Vidět tolik radosti a zpěvu pro radost srdce, když vy máte důvod truchlit

pro zármutek srdce a kvílet pro trápení ducha! Jak se můžete byt' jen na chvíli spokojit být v takovém stavu? Nejsou snad vaše duše stejně drahocenné jako duše lidí v Suffieldu, kteří se denně shromažďují [jako ovečky] ke Kristu?

Nejsou zde snad mnozí, kteří žili dlouho zde na světě, ale do tohoto dne se nenarodili znovu a tak jsou odcizeni od společnosti Izraele a celou dobu, co žili, nečinili nic jiného, než že si shromažďovali hněv ku dni hněvu? Ach, pánové, váš případ je obzvláštním způsobem velice nebezpečný. Vaše vina a tvrdost srdce jsou převeliké. Cožpak nevidíte, jak jsou většinou osoby vašeho věku v tomto současném mimořádném a vzácném období udílení Boží milosti pominuty a zanecháni? Potřebujete zkoumat sama sebe a zcela se probudit z vašeho spánku. Nebudete moci snést hněv a prchlivost nekonečného Boha. A vy, mladí muži a mladé ženy, což zanedbáte tuto vzácnou dobu, které se nyní těšíte, když se tolik jiných vašeho věku vzdává všech marností mládí a sbíhá se ke Kristu? Vy obzvláště máte mimořádnou příležitost; pokud ji však zanedbáte, brzy to s vámi bude jako s těmi, kteří drahocenné dny mládí strávili v hříchu a nyní došli přehrozného stavu slepoty a zatvrzení. A vy, děti, které jste neobrácené, což nevíte, že jdete do pekla, kde ponese hrozný hněv Pána Boha, který je na vás nyní každého dne a každé noci rozhněván? Spokojíte se s tím, býti syny ďáblůvými, když se tolik jiných dětí v zemi obrátilo a staly se svatými a šťastnými dětmi Krále králů?

A nechť jeden každý, kdo ještě není Kristův a visí nad jámou pekla, ať už staří mužové a ženy, ti středního věku, mladí lidé nebo malé děti, slyší hlasité volání Božího Slova a Prozřetelnosti. Toto vzácné léto Páně, pro některé den tak veliké přízně, bude pro ostatní nepochybně dnem stejně mimořádné pomsty. V den jako tento se lidská srdce zatvrzují a jejich vina se rychle stupňuje, zanedbají-li své duše, a nikdy nebylo většího nebezpečí pro takové osoby být vydáni zatvrzelosti srdce a slepotě mysli. Zdá se, že Pán Bůh nyní spěšně ve všech částech země shromažďuje své vyvolené a větší část dospělých, kteří kdy budou spaseni, bude pravděpodobně přivedena v krátkém čase, a že tomu bude jako při velikém vyjití Ducha na Židy za dnů apoštolů; vyvolení dosáhnou [spásy] a zbytek bude zaslepen. Mělo-li by to tak být s vámi, budete věčně proklínat tento den a den, kdy jste se narodili, abyste viděli takové období vyjití Ducha Božího, a budete si přát, abyste zemřeli a dostali se do pekla předtím, než jste jej viděli. Je

tomu nyní nepochybně, jak tomu bylo ve dnech Jana Křtitele, sekyra je zvláštním způsobem přiložena ke kořeni stromů, protože každý strom, jenž nenese ovoce dobrého, vyťat a na oheň uvržen bude.

Proto každý, kdo jsi mimo Krista, probud' se a uteč budoucímu hněvu. Hněv Všemohoucího Boha se dnes nepochybně vznáší nad velkou částí tohoto shromáždění: Necht' každý uteče ze Sodomy: *"Pospěšte a zachovejte si život, neohlédejte se zpět, ujděte na horu, abyste nezahynuli."*